

13. Там само, спр. 34, арк. 293–298.
14. Там само, арк. 281–283.
15. Там само, спр. 58, арк. 118.
16. Там само, спр. 40, арк. 254.
17. Там само, спр. 68, арк. 264–265.
18. Там само, спр. 76, арк. 18, 132.
19. Там само, спр. 77, арк. 85.
20. Там само, спр. 62, арк. 2.
21. Там само, спр. 97, арк. 100.
22. Там само, спр. 104, арк. 73.
23. Там само, арк. 76.
24. Там само, спр. 210, арк. 22.
25. Там само, спр. 281, арк. 24.

В статье идет речь о первых 20-ти годах истории научной библиотеки Хмельницкого национального университета (1962–1982).

Ключевые слова: *НБ ХНУ, история библиотеки, библиотечный совет, фонд, штат, массовые мероприятия.*

The article refers to the first 20 years of the history of Khmelnytsky scientific library of National University (1962–1982).

Key words: *University scientific library, Library History, Library Board, fund, staff events.*

Отримано: 01.03.2012

УДК 027.7:378.6:355(477.43)

*Л. В. Иванова,
м. Хмельницький*

БІБЛІОТЕКА НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО: КОРОТКИЙ НАРИС ІСТОРІЇ ТА СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОНОВЛЕННЯ

У статті розглядаються становлення та розвиток бібліотеки навчальної та художньої літератури Національної академії державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, як важливого інформаційно-освітнього підрозділу вищого навчального закладу та перші досягнення у запровадженні автоматизованих технологій в практику роботи.

Ключові слова: *бібліотека, література, автоматизовані технології.*

Сьогодні, коли освіта спрямована на формування цілісної особистості, широти її мислення, готовності до інноваційних процесів, коли реформа вищої освіти передбачає посилення професійної, освітньої підготовки фахівців, бібліотеки вищої школи стають важливою ланкою академічного і наукового процесів, від ресурсів і послуг яких залежить якість, зміст та забезпечення інформаційних потреб навчального процесу та наукової діяльності вузу.

Бібліотеку навчальної та художньої літератури засновано у 1970 році на базі Хмельницького вищого артилерійського командного училища, правонаступником якого у 1992 році став Інститут прикордонних військ, в подальшо-

му реформований у Національну академію Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького.

Для організації роботи книгозбірні, формування та зберігання фонду, розподілу його на навчальну та наукову літературу багато зусиль доклала перша завідувач Л.А. Пирогова.

Із створенням в 1992 році Інституту прикордонних військ України розпочався новий етап розвитку книгозбірні. Проводилась робота з формування нового фонду навчальної літератури відповідно до навчальних планів, програм вивчення дисциплін та тематики наукових досліджень. Велика увага приділялась організації довідково-бібліографічної роботи, формуванню інформаційної культури курсантів, слухачів.

За роки своєї роботи бібліотека перетворилась на справжній інформаційний і просвітницько-культурний центр Національної академії державної прикордонної служби України.

Нині це сучасна установа, яка займає провідне місце в єдиному науково-освітньому просторі ВНЗ, надає можливість всім категоріям читачів успішно навчатися за обраними напрямками підготовки, займатися науковою роботою, у вільний час ознайомлюватись з новою художньою літературою.

Інформатизація суспільства, запровадження новітніх інформаційних технологій ставлять перед бібліотеками великі, складні завдання та вимоги – надати читачеві високоякісну новітню інформацію, забезпечити вільний доступ до світових інформаційних джерел. Модернізація освіти в Україні зумовлює необхідність трансформації бібліотек в сучасні, багатофункціональні інформаційно-комунікативні центри, висуває нові вимоги до стратегії інформаційної діяльності бібліотек [1, с.22–31; 6, с.42–45]. Виконати ці складні завдання можна лише володіючи потужними базами даних, використовуючи світові інформаційні мережі.

З 2007 року в бібліотеці Національної академії державної прикордонної служби України запроваджено комп'ютерні технології в усі бібліотечні, інформаційні та управлінські процеси. Технологічне середовище бібліотеки удосконалено завдяки програмі Міжнародного співробітництва в рамках проекту HUREMAS. При цьому встановлено і налагоджено автоматизовану бібліотечно-інформаційну систему «УФД / Бібліотека», створену на базі сучасних технологій і стандартів обробки та збереження інформації.

Сьогодні локальна комп'ютерна мережа об'єднує 28 сучасних комп'ютерів і має вихід в єдину інформаційну мережу Інтернет. Важливим досягненням книгозбірні стала організація електронної видачі видань. У 2011 році було створено електронну бібліотеку. Сьогодні її приєднано до єдиної комп'ютерної мережі академії, тому вона розширює можливості з надання бібліотечних послуг.

Автоматизація інформаційно-бібліотечних процесів і всі пов'язані з цим нововведення позитивно сприймаються користувачами, які відзначають сучасність, оперативність, доступність та комфортні умови роботи з інформацією. У разі виникнення труднощів у самостійній роботі з інформацією, користувачі можуть отримати консультаційну допомогу від співробітників бібліотеки.

З метою ефективного використання автоматизованих технологій все більшої актуальності набуває процес навчання користувачів. Для оволодіння навиками пошуку інформації – розроблено цикл занять з інформаційної культури. В ході занять читачі знайомляться з наявними ресурсами, їх особливостями, можливостями електронного каталогу.

Автоматизація бібліотечних процесів, інформатизація та наявність професійного колективу, спроможного виконувати свою роботу на суттєво новому

рівні, надає бібліотеці Національної академії державної прикордонної служби України можливості забезпечення нових освітніх технологій шляхом оперативного доступу до наявних ресурсів бібліотеки, надання широкого спектру нових послуг, змінюючи свої організаційні структури, передбачаючи нові інформаційні потреби академії при формуванні своїх інформаційних ресурсів [2; 3].

В перспективах розвитку інформаційних технологій бібліотеки – створення сайту бібліотеки та формування електронних масивів, які нададуть користувачам можливість ефективно орієнтуватися в її інформаційному просторі через Інтранет / Інтернет, що особливо актуально для слухачів дистанційної форми навчання; розвиток та реконструкція мережевих комунікацій, поновлення технічного парку, продовження ретроконверсії.

Своє майбутнє бібліотека бачить у розвитку інноваційних методів роботи, створенні нової інфраструктури інформаційного, довідкового обслуговування, максимально комфортного бібліотечного середовища для всіх категорій користувачів.

Список використаних джерел:

1. Айвазян О.Б. Сучасні інформаційні технології в науковій бібліотеці Хмельницького національного університету [Текст] / О.Б. Айвазян, В.О. Глухенька, В.М. Петрицька // Комп'ютерні технології в Хмельницькому національному університеті: Інформ. зб. / за ред. С.Г. Костогриза. – Хмельницький : ХНУ, 2007. – С. 22–31.
2. Айвазян О.Б. Університетська книгозбірня як частина єдиного освітнього простору в історичній перспективі [Текст] / О.Б. Айвазян // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету. – 2008. – Вип.1. – С. 271–273.
3. Дригайло В.Г. Основы организации работы библиотеки вуза : науч.-практ. пособ. / В.Г. Дригайло. – М. : Либерия-Бибинформ, 2007. – 624 с.
4. Журавльова І. Доступність і відкритість інформації у стратегії розвитку бібліотеки ВНЗ [Текст] / І. Журавльова // Вища школа. – 2008. – № 7. – С. 44–59.
5. Кучерявая Н.Н. Библиотека вуза: новые задачи и возможности [Текст] / Н.Н. Кучерявая // Науч. и техн библиотеки. – 2001. – № 3. – С. 19–25.
6. Повсвистак О. Інформаційний простір бібліотеки : нові технології – нові можливості [Текст] / О. Повсвистак // Персонал. – 2005. – №4. – С. 42–45.

В статье рассматривается становление и развитие библиотеки учебной и художественной литературы Национальной академии Государственной пограничной службы Украины им. Б. Хмельницкого, как важного информационно-образовательного подразделения высшего учебного заведения и первые достижения по внедрению автоматизированных технологий в практику работы.

Ключевые слова: библиотека, литература, автоматизированные технологии.

The article concerns foundation and development of academic and fiction literature library in the National Academy of the State Borderguard Service of Ukraine named after Bohdan Khmelnytskyi as an important informative-educational unit of Higher educational establishment and first achievements in the sphere of automatic technologies usage in practical work.

Key words: library, literature, automatic technologies.

Отримано: 20.06.2012